

ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ СТУДІЇ

УДК 811.162.3

DOI: 10.32342/2523-4463-2020-1-19-39

О.М. МЕЛЬНИК,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри філології та перекладу

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Т.В. НІКІФОРОВА,

магістрант спеціальності «Філологія»

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

ВІДТВОРЕННЯ РЕАЛІЙ У НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОЗВІДКИ КЕЙТ ФОКС «СПОСТЕРІГАЮЧИ ЗА АНГЛІЙЦЯМИ»)

У статті розглянуто способи перекласти безеквівалентну лексику в науково-популярному виданні Кейт Фокс «Спостерігаючи за англійцями». З'ясовано, що в українському перекладі цієї антропологічної праці застосовано різні підходи до відтворення семантики іншомовних етнокультурних реалій. Активними є транскрибування / транслітерування, повне і часткове калькування, комбінована реномінація, вживання описових перифраз, ситуативних відповідників та мови оригіналу, гіперонімічне перейменування та ін.

Виявлено такі мовні одиниці, що є специфічною фоновою інформацією та допомагають краще пізнати англійську культуру: назви речей різних брендів, будівель, ономастичні реалії, назви субкультур, соціальних класів, просторіч, ігор та ін. Ступінь обізнаності з цими реаліями для носіїв української мови є і досить низький, і високий.

Запропоновано деякі варіанти, що мінімізують втрати національного колориту у розвідці про англійський характер. Зокрема проаналізовано особливості відтворення назв англійських національних ігор. Виявлено, що задля адекватного перекладу доречно дізнатися деталі та правила кожної гри.

Встановлено, за допомогою яких способів вдало відтворити конотації оригіналу, попри немінучі втрати етномовних компонентів (контекстуальне пояснення, примітки, буквальный переклад слова чи словосполучення, використання іншомовного матеріалу, сленгу). Розглянуто важливу частину семантики реалій – відомості про конкретні місцевість, час, традицію, а також оцінено обсяг інформації, яка зберігається в перекладі.

Акцентовано на тому, що в українському виданні бестселера Кейт Фокс комбіноване передавання реалій є найоптимальнішим, численні назви реалій увиразнюють культурну чужість та становлять неабиякий інтерес для читачів нехудожньої літератури, а тому перекладачка орієнтується на цільову аудиторію, намагаючись відтворити лексеми-маркери відповідно до місця і часу дії оригіналу.

Ключові слова: реалія, науково-популярний текст, етнокультурний маркер, переклад, безеквівалентна лексика.

В статье рассмотрены способы перевода безэквивалентной лексики в научно-популярном издании Кейт Фокс «Наблюдая за англичанами». Установлено, что в украинском переводе этого антропологического труда применены различные подходы к воспроизводству семантики иностранных этнокультурных реалий. Среди важных – транскрибирование / транслитерация, полное и частичное калькирование, комбинированная реноминация, употребление описательных перифраз, ситуативных соответствий и языка оригинала, гиперонимическое переименование и др.

Выявлены следующие языковые единицы, которые являются специфической фоновой информацией и помогают лучше узнать английскую культуру: названия вещей различных брендов, зданий, ономастические реалии, названия субкультур, социальных классов, просторечий, игр и др. Степень осведомленности с этими реалиями для носителей украинского языка и достаточно низкая, и высокая.

Предложены некоторые варианты, минимизирующие потери национального колорита в исследовании об английском характере. В частности проанализированы особенности воспроизведения названий английских национальных игр. Обнаружено, что для адекватного перевода уместно узнать детали и правила каждой игры.

Установлено, с помощью каких способов удается удачно воспроизвести коннотации оригинала, несмотря на неизбежные потери этноязычных компонентов (контекстуальное объяснение, примечания, буквальный перевод слова или словосочетания, использование иноязычного материала, сленга). Рассмотрена важная часть семантики реалий – сведения о конкретной местности, времени, традиции, а также оценен объем информации, которая сохраняется в переводе.

Акцентируется внимание на том, что в украинском издании бестселлера Кейт Фокс комбинированное воспроизводство реалий является самым оптимальным. Примечательно, что многочисленные названия реалий подчеркивают культурную чуждость и составляют большой интерес для читателей нехудожественной литературы. Именно поэтому переводчица ориентируется на целевую аудиторию, пытается воспроизвести лексемы-маркеры в соответствии с местом и временем действия оригинала.

Ключевые слова: реалия, научно-популярный текст, этнокультурный маркер, перевод, безэквивалентная лексика.

Увагу дослідників привертають способи передавання реалій життя іншого народу, вдалі стратегії відтворення лексем-маркерів, специфічні підходи до перекладу безеквівалентної лексики. Такі прийоми є важливими рисами перекладацького методу, що допомагають вирішити проблему збереження в перекладах національного колориту. Не втратити територіальну і часову самобутність за допомогою зрозумілих читачеві мовних одиниць – особливо актуальна перекладацька настанова.

У цьому контексті цікавим матеріалом для дослідження є антропологічна праця Кейт Фокс про коди розмов та правила поведінки «Спостерігаючи за англіцями». У книзі, яка розрахована «на широке коло» нефаківців, перекладацький вибір неодмінно пов'язаний з чинником адресата, здатен гарантувати читабельність тексту й утримувати пізнавальний інтерес.

Щоб об'єктивно оцінити адекватність перекладу, вчені враховують особливості семантичної структури реалій, визначають збережений у перекладі обсяг інформації, виявляють складові емоційного, смислового та стилістичного характеру, що властиві оригінальним назвам. Р.П. Зорівчак підкреслює естетичну цінність і пізнавальне значення етнолексики, її особливе стилістичне навантаження в художньому тексті. Через неминучу дилему («або показати специфіку і впасти в екзотику, або зберегти звичність і втратити специфіку») перекладачі долають мовні труднощі: «Від того, як поведеться перекладач з реаліями, чи не найбільшою мірою залежить, що вийде з-під його пера: переклад чи переспів, наслідування, травестія чи навіть пародія» [1, с. 43]. Дослідниця зазначає, що доречно говорити не про буквальный переклад, і доходить висновку про дев'ять способів перейменування: гіперонімічне, комбіноване, транскрипцію / транслітерацію, описову перифразу, калькування, уподібнення, контекстуальний переклад, розтлумачення, міжмовну транспозицію на конотативному рівні [1, с. 93].

На думку Т.А. Погрібної, важливим етапом є трансформація реалій з одного культурного поля в інше, адже системи смислів двох культур ніколи не бувають абсолютно симетричними: «...ідеться про необхідність виокремлення етнокультурних маркерів для віддзеркалення смислу реалій» [2, с. 276]. Досліджуючи проблеми перекладності чеських реалій, авторка відзначає, що в перекладах зі слов'янських мов, зокрема для власних назв, через близькість мов і подібність звучання виправданими є транскрипція і транслітерація.

Т. Авдеєнко характеризує варіативність мовної форми англійських реалій, розглядає окрему сему – культурологічний компонент, який є носієм етноспецифічної ознаки: «Наявність культурологічного компонента у структурі лексичної одиниці дає підстави віднести її до слів-реалій» [3, с. 7]. В.Р. Савчин виявляє у перекладах Миколи Лукаша

протилежні підходи до реалій, коли внаслідок перекладацького перетворення змішуються національні колорити, а метод уподібнення зумовлює появу великої кількості українських назв, сплав чужого і свого: «Уведення в текст перекладу українських реалій призводить до небажаної українізації твору, втрати його специфічного національного колориту» [4, с. 151]. Зарубіжні дослідники [5–9] вирізняють специфічні риси складових національно-культурного контексту.

Мета робот – розкрити особливості відтворення семантики іншомовних етнокультурних реалій у науково-популярному тексті. Щоб досягти поставленої мети, необхідно виконати такі завдання: 1) виявити мовні одиниці, що є специфічною фоновою інформацією, та зіставити їхню семантичну структуру з оригінальними назвами; 2) проаналізувати перекладацький підхід до чужомовних реалій (на матеріалі бестселера «Спостерігаючи за англійцями» Кейт Фокс).

Для аналізу обрано видання, покликане допомогти українцям краще пізнати властиві риси англійців, їхню етнічну свідомість і темперамент, базову особистість і національні почуття. У перекладі популярної розвідки про етнічні стереотипи поведінки мінімізувати втрату значень реалій пасивно задля повноцінного розуміння задуму авторки, яка аналізує і статичні, і мінливі психічні характеристики своєї спільноти.

Щоби перекласти назви самотніх ігор, потрібні спочатку дізнатись їхні правила, аби передати ідентичність реалій. У перекладі функціонують дублети: «Fortunately for me, this scornful tourist had only noticed about a dozen or so typical pub games, and had not heard of all the more obscure regional eccentricities such as Aunt Sally, wellie-throwing, shove ha’penny, marrow-dangling, conger-cuddling and Wetton Toe Wrestling» [10]; «На щастя для мене, цей в’їдливий турист зауважив тільки з десяток ігор, якими ми бавимось в пабах, і ні сном, ні духом не відає про чудернацькі місцеві ігри на кшталт «Тітки Саллі» («Aunt Sally»), гумовцьожбурляння («wellie-throwing»), шафлборду («shove ha’penny»), кабачкометання («marrow-dangling»), вугрецьвохкання («conger-cuddling») і Ветонської боротьби на пальцях ніг («Wetton Toe Wrestling»)» [11, с. 350].

«Aunt Sally» була поширена в середині ХХ ст. Твердими кульками з дерева або пряжі, обшитої шкірою, треба вибити курильну трубочку з рота ляльки. Кожен гравець зазвичай мав шість спроб. Примітка з коротким описом могла б допомогти читачеві зрозуміти особливості гри. Гумовцьожбурляння («wellie-throwing») складається з двох компонентів, «wellie» – це скорочення від «Wellington boots» (гумові чоботи), їх назвали на честь герцога Веллінгтона, який доручив лондонському шевцю зробити нові черевики з м’якої телячої шкіри. У перекладі назви взуття втрачено частину значення, яка розкриває історію її появи. Метою розваги є жбурнути гумовий черевик якомога далі. На нашу думку, переклад «гумовцьожбурляння» дає читачеві змогу чітко уявити правила гри. Shove ha’penny виникла у Старій Англії в пабах: два гравці чи команди змагалися, кидаючи монети або диски на настільній дошці. Шафлборд виник на основі цієї гри, в нього вже грали аристократи, використовуючи кії та шайби. Тож можна транскрибувати цю реалію і подавати примітку, що вона подібна до шафлборду.

За правилами кабачкометання («marrow-dangling»), двоє людей стоять на перевернутих квіткових горщиках і намагаються збити відро з голови опонента підвішеним гарбузом. Кабачкометання повністю не відображає реалію, як, скажімо, описова перифраза «збий відро з голови». Вугрецьвохкання («conger-cuddling») схоже на попередню гру, але тут використовують вугра, щоб збити горщик. Перша частина «conger» означає «вугор», а «cuddling» – «міцні обійми». Оскільки ця гра з’явилась давно, то достеменно невідомо, чому назва пов’язана з міцними обіймами. На нашу думку, можна використати також назву «бій вуграми», щоб відтворити основне правило гри.

Назву «Торіграф» національній газеті «Телеграф» дав англійський сатиричний журнал «Private eye» через послідовну підтримку політики партії Топі: «Both The Times and the Daily Telegraph are somewhat to the right of centre – although the Telegraph, also known as the Torygraph, is regarded as more right-wing than The Times» [10]; «І «Таймз», і «Дейлі Телеграф» тяжіють до правих, щоправда, «Телеграф», який частенько називають «Торіграф», має славу «правішої», аніж «Таймз» [11, с. 325]. Транскрипція передає звучання назв періодичних видань у мові оригіналу. Іноді затранскрибована реалія може бути не зовсім зрозумілою

для читача. Наприклад, «Teddy boys, students and arty types had their own distinctive styles in the 1950s...» [10]; «У 1950-х свій виразний стиль мали тедді-бойз, студенти та молоді митці» [11, с. 399]. У цьому реченні є назва субкультури «тедді-бойз». Словник подає таке визначення цього поняття: «a young man, especially in the 1950s in the UK, who typically dressed in narrow trousers, a long, loose jacket, and shoes with thick soles» [12] (молодий чоловік у 1950-х роках у Великобританії, який, як правило, одягався у вузькі штани, довгу вільну куртку та мав взуття на товстій підошві). Примітка у кінці сторінки могла би коротко пояснити, про який стиль йдеться в уривку «Мейнстрімні правила та племінна уніформа».

У двох підрозділах книги вжито різні відповідники лондонського передмістя «Clapham Junction»: «Do you know if this is the right platform for Clapham Junction?» [10]; «Підкажіть, будь ласка, з цієї платформи їде поїзд на Клахем Джанкшн?» [11, с. 218]. «I now look at the ticket-counter queues at Clapham Junction and see, well, perhaps not quite War and Peace, but...» [10]; «Коли я дивлюсь на чергу до каси, десь на Клепхем Джанкшн, знаєте, що я бачу?» [11, с. 243]. Якщо порівнювати відтворення по-українськи з транскрипцією слова, то, мабуть, доречніше вживати «Клепхем». Р.П. Зорівчак зазначає: коли мова йде про нефонетичні мови (щодо правопису), то краще використовувати метод транскрипції, бо транслітерація не відтворює справжнього звучання слів вихідної мови [1, с. 93].

Комбіноване перейменування поєднує транскрипцію і перифразу, тобто перекладач пояснює реалію зразу в контексті або у примітці. Наприклад, «with his cool scooter, loud music, sexy model wife, Cockney brashness and laddish...» [10]; «в мене є крутий скутер, я слухаю круту музику, у мене сексуальна дружина-модель, я говорю на кокні як крутий перець і брутальний мачо...» [11, с. 427]. У примітці зазначено, що кокні – лондонське просторіччя, яким послуговуються представники робочого класу, тож читачі розуміють, про що йде мова. Комбіновану реномінацію застосовано щодо назв речей різних брендів. «There was recently, for example, a series of television advertisements for Marmite...» [10]; «Наприклад, недавно була ціла серія рекламних роликів «Марміту» [11, с. 271]. Внизу сторінки перекладачка додає відомість, що це солоня брунатна паста, виготовлена з побічних продуктів бродіння солоду. Розташування приміток теж має значення, скажімо, М.В. Воробйова зазначає, що примітки у кінці тексту можуть порушувати цілісну картину тексту [13, с. 33].

Гіперонімічний переклад передає семантичне значення реалії, але водночас можлива втрата семи «локальності». Наприклад, «Take a typical, undistinguished suburban or 'residential-area' street, with the usual two rows of smallish, nondescript semi-detached or terraced houses...» [10]; «Подивімося на типову, нічим не примітну вуличку десь у передмісті або в «райончику з особняками», де в два ряди вишикувалися невеличкі, нічим не примітні спарені особняки чи багатоповерхівки...» [11, с. 195]. Словосполучення «terraced houses» має таке значення: «one of a row of houses that are joined together» (один із рядів будинків, які з'єднані між собою). Іменник «багатоповерхівка» означає «будинок, який має багато поверхів (зазвичай багатоквартирний); багатоповерховий будинок». «One does not boast about one's purchase of a beautiful Cotswold cottage or even a château in France...» [10]; «Вихвалитись купівлею прекрасного котеджу на Котсвольдських пагорбах чи замком десь у Франції не можна...» [11, с. 188]. Реалія «château» у тлумачному словнику має три значення: 1) a feudal castle or fortress in France (феодалний замок чи фортеця у Франції); 2) a large country house (великий замський будинок); 3) a French vineyard estate (французький маєток з виноградниками). Іменник «замок» дещо втрачає колорит реалії, тому можна використати і метод транскрипції. Часто перекладачка описує реалію декількома словами, щоб передати її значення, застосовуючи метод дескриптивної перифрази. Наприклад, «Aslet then betoans the decline in popularity of Harris tweed...» [10]; «Також Аслет розпачує, що картатий твід з островів Гарріс втрачає популярність...» [11, с. 387]. Так ми дізнаємося і про забарвлення твіду, і про конкретне поширення на островах Гарріс.

Калькування – особливий підхід, коли структурно-семантичні моделі мови-джерела відтворюють поелементно засобами мови-сприймача. Калькування буває повне, а також часткове (одну частину реалії перекладають буквально, іншу – використовуючи іншомовний матеріал). «Among the educated classes, the eighteenth-birthday rites are now often followed by the Gap Year...» [10]; «У середовищі освічених класів одразу по обряді вісімнадцятиліття практикують рік-на-паузу...» [11, с. 523]. The Gap Year – a year between leaving school and

starting university that is usually spent travelling or working [13] (пік між закінченням школи та початком університету, який зазвичай проводять у подорожах або на роботі). Англійські школярі відпочивають у цей час, щоб зрозуміти, ким вони хочуть стати в майбутньому. «Gap» означає «a period of time spent doing something different» (період часу, витрачений на щось інше). Другу частину реалії відтворено буквально, а в першій відображено її семантичне значення.

«We indignantly disapprove of those who avoid work – from the minor royals at the top of the social scale...» [10]; «Ми обурено засуджуємо нероб – включно з другорядними членами королівської родини на верхівці соціальної драбини...» [11, с. 264]. У Великій Британії члени королівської сім'ї виконують різні обов'язки, тож можуть належати до «senior royals» та «minor royals». Minor royals мають другорядні обов'язки, зазвичай вони працюють на звичайній роботі і ведуть неpubлічне життя. «Minor» буквально означає «неважливі»; на нашу думку, у перекладі вдало відтворено це поняття словом «другорядні».

«Page three is a tradition, an institution, somehow reassuringly familiar, like The Archers or rainy Bank Holidays» [10]; «Сторінка номер три – це традиція, це ціла інституція, така заспокоїливо знайома, як радіoproграма «The Archers» або дощ на банківські вихідні» [11, с. 502]. Bank Holiday – an official holiday when banks and most businesses are closed for a day (офіційне свято, коли банки та більшість підприємств закриті на день). Переклад «банківські вихідні» не передає повністю значення реалії, тому читачеві буде важко зрозуміти, що є державні свята, під час яких всі банки закриті. Вважаємо, що доцільно додати примітку задля повного розуміння контексту твору. Контекстуальне розтлумачення передбачає, що реалію пояснюють у найближчому контексті. Наприклад: «You will find that his father (or even grandfather – these prejudices are passed down the generations) was a petit-bourgeois middle-class businessman of some sort – perhaps a successful shopkeeper or sales manager or even a well-off car dealer...» [10]; «От побачите, що його батько (чи дідусь – класові упередження передаються з покоління у покоління) був petit-bourgeois середнього штибу і мав свою справу – може, успішну крамничку чи салон з продажу автомобілі, а може, був кмітливим комівояжером» [11, с. 249]. В англійській мові «petit-bourgeois» означає «belonging to the lower middle social class, or having the characteristics that are considered typical of this class, such as thinking money and possessions are more important than other things, and not trusting new or different ideas» [13] (той, що належить до низів середнього класу або має характеристики, які вважають типовими для цього класу, наприклад, думають, що гроші та володіння важливіші за інші речі, і не довіряють новим чи іншим ідеям). У тексті реалію описано словами «класові упередження передаються з покоління у покоління», що сповна відображають оригінальне значення.

В інших випадках перекладачка обирає відповідник, який відтворює семантику реалії у контексті, але поза ним має інше значення. Наприклад, «Drinking pint glasses of beer would classify you as a 'ladette'...» [10]; «Випивши цілу пінту пива, ви одразу потрапляєте під класифікацію «чувіхі» («ladette»)» [11, с. 376]. Іменник «ladette» означає «a young woman who drinks a lot of alcohol, uses rude language, and behaves in a noisy way» [13] (молода жінка, яка п'є багато алкоголю, вживає грубу мову і поводить шумно), а сленгове слово «чувіха» є звертанням зі зневажливим відтінком. Часто вжито лексеми мовою оригіналу, які особливо засвідчують іншомовну присутність. Наприклад: «...the homes of the wealthiest working-class nouveaux-riches are full of extremely expensive items that the uppers and upper-middles regard as the height of vulgarity» [10]; «Домівки nouveaux-riches, вихідців із робочого класу, битком напхані дорожезними дурничками, які в очах аристократії та верхівки середнього класу виглядають справжньою вульгарщиною» [11, с. 181]. «Nouveaux-riches» – «people from a low social class who have recently become very rich and like to show this publicly by spending a lot of money» [13] (люди низького соціального класу, які останнім часом стали дуже багатими і люблять демонструвати це публічно, витрачаючи великі гроші).

Привертають увагу деякі переклади заголовків, як-от «The Modesty Rules – and the «Vimpex» School of Advertising» («Правило скромності і реклама в стилі «На тобі, небоже, що мені не гоже»). «Бампiкс» – це вигадана марка соку, яку своєрідно прореклав Джордж Мікеш: «Спробуйте щастя з фруктовим соком «Бампiкс». Мало хто його любить. Ви можете стати винятком» [11, с. 272]. Описовий метод може призвести до втрати части-

ни інформації, однак суть незвичного виду реклами, яка не хвалиться, не є виключною чи занадто прямою, цілком відображено в приказці. У заголовку «Похибка на культуру блінг-блінг» («The Bling-bling Exception») є назва прикрас, які привертають увагу, тому що дуже помітні і дорогі. В українській мові немає відповідного слова з таким значенням, тому читач пізнає особливість цієї субкультури із самого тексту про осіб, які навмисне виставляють напоказ своє багатство. Заголовок «Правила молоді та правила молодьожі» («Youth Rules and Yoof Rules») вказує на стильну молодь робочого класу: «Leaving aside the occasional upper-class exceptions, sartorial differences between middle-class youth and working-class 'yoof' are generally a matter of degree» [10]; «Залишимо в спокої окремих ексцентриків з верхівки класової драбини і зосередьмося на молоді із середнього класу та молодьожі («yoof») робочого класу – тут вся відмінність у манері одягатися криється в деталях» [11, с. 408]. «Yoof» стосується молодих людей, особливо тих, на кого впливають останні модні тенденції та ідеї. Тобто «yoof» можна використовувати щодо молоді, яка належить до будь-якого класу, в українській мові ж немає іменника, який би точно відтворив це поняття.

«Якби ж англійські лицедії наважилися порушити неписане правило, їх би одразу затюкали, присвоїли статус «солоденького мамія» («luvvie»)» [11, с. 109]; «Any English thespian who dares to break these unwritten rules is ridiculed and dismissed as a luvvie» [10]. «Luvvie» має два значення: 1) **дорогенький**; 2) **актор, який говорить і діє дуже самозакохано**, а в українській мові «мамій» означає «розпещений, винижений син». Перемикання кодів в українському реченні увиразнює елемент «чужого», як і в низці випадків: «бінарний поділ суспільства на «верхи» й «неверхи» (U and non-U)»; «телевізор вони називають телек / TV чи telly»; «це дуже «smart» фокус!»; «їхні вітальні living rooms скидаються на приймальні стоматологічних клінік»; «фраза «От так завжди!» («typical») вслід за словом «миленько» («nice») – одна з найпотрібніших і найгожіших в англійській мові», «Тест на «Marks&Spencer»»; «Фатична розмова – Bonding-talk» та ін. «Train-station coffee shop» («кавовий магазинчик на залізничній станції») перекладено словом «кофі-корнер», що відображає новітні тенденції у розвитку лексики: «Одна з моїх «польових» писульок саме стосується черги до кофі-корнера на двірці» [11, с. 241]; «One of my many scribbled fieldwork notes on this subject concerns a queue in a train-station coffee shop» [10, с. 38]. Інші приклади усталювання в перекладі запозичених слів: філери, кежуал, треш, триб'ют, мемом, фейлів, стендап-шоу, фейкове, мідли (мідла, мідлами), прокрастинувала та ін.

Отже, перекладач науково-популярного тексту має враховувати фонові знання читачької аудиторії, яка не обізнана з вузькою проблематикою етнопсихології та антропології, сприймає нові для себе відомості про англійську ментальність, тож численні назви реалій здатні підсилювати пізнавальний інтерес. У книзі «Спостерігаючи за англійцями» продуктивними способами відтворення етнокультурних маркерів стали комбіноване перейменування, контекстуальне розтлумачення, транскрипція і транслітерація, контактне вживання відповідників, калькування, описові перифрази, використання лексем мовою оригіналу та приміток. Перекладені реалії почасти втрачають етномовну складову, однак загалом адекватності перекладу досягнуто завдяки збереженню конотацій оригіналу. Описові варіанти вважаємо ефективними засобами, які полегшують розуміння і сприйняття розвідки Кейт Фокс. Питомі відповідники, які добирає перекладачка, засвідчують виражальний потенціал української мови; лексеми мовою оригіналу підкреслюють культурну чужість і привертають увагу своїм колоритом. Перспективою дослідження є аналіз інших сучасних перекладів науково-популярних видань, виявлення лексем, які є етнокультурними маркерами, та розгляд способів відтворення семантики іншомовних реалій.

Список використаної літератури

1. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад / Р.П. Зорівчак. – Львів: Вид-во при Львівському державному університеті, 1989. – 216 с.
2. Погрібна Т.А. Реалії як етнокультурні маркери в художньому тексті та їх переклад / Т.А. Погрібна // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. – 2016. – Вип. 10 (2). – С. 276–281.
3. Авдеєнко Т. Лінгвокультурологічні особливості англійських мовних реалій / Т. Авдеєнко // Актуальні питання іноземної філології. – 2014. – № 1. – С. 5–9.

4. Савчин В.Р. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу / В.Р. Савчин. – Львів: Літопис, 2014. – 374 с.
5. Amiri E.S. The Study of English Culture-Specific Items in Persian Translation Based on House's Model: The Case of Waiting for Godot / E.S. Amiri, H.H. Tabrizi // International Journal of English Linguistics. – 2018. – Vol. 8, issue 1. – P. 135–145.
6. Camargo K.A.F. The Study of Cultural Specific Items in Au Pays De L'or Noir's Travel Report / K.A.F. Camargo, A.R. de Souza // Revista Da Anpoll. – 2018. – Vol. 1, issue 44. – P. 207–219.
7. Durand M.L. Culture-Specific Loanwords in the Text: Apposition as a Linking Form / M.L. Durand // Sprache und Sprachen in Forschung und Anwendung. – 2018. – Issue 6. – P. 423–431.
8. Junker M.O. A Native American View of the "Mind" as Seen in the Lexicon of Cognition in East Cree / M.O. Junker // Cognitive Linguistics. – 2003. – Vol. 14, issue 2–3. – P. 167–194.
9. Morev V.A. Russian Nationally-biased Units in the Sphere of Transportation in German Travel Notes of the XIX Century / V.A. Morev, A.V. Moreva // Procedia Social and Behavioral Sciences. – 2015. – Vol. 200. – P. 324–329.
10. Fox K. Watching the English [Електронний ресурс] / K. Fox. – London: Hodder and Stoughton Ltd, 2004. – Режим доступу: http://www.ignaciodarnaude.com/textos_diversos/Fox,Kate,Watching%20the%20English (останнє звернення 05.03.2020).
11. Фокс К. Спостерігаючи за англійцями / К. Фокс; пер. з англ. Марти Госовської. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. – 608 с.
12. Cambridge Advanced Learner's Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/> (останнє звернення 05.03.2020).
13. Воробйова М.В. Французькі варваризми у сучасній британській прозі: специфіка перекладу російською мовою (на матеріалі творчості Дж. Барнса) / М.В. Воробйова, К.Ю. Боквня // Нова філологія. – 2017. – № 69. – С. 30–34.